

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117205765
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8117205765.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava 37, IČO: 31 749 542, v konaní právne zastúpený GARAJ & Partners s.r.o., Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125 proti žalovaným: 1/ Z. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. pri K. č. XXX, XXX XX S. H. N., 2/ A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. pri K. č. XXX, XXX XX S. H. N., zast. Občianskym združením právna pomoc poškodeným, so sídlom Janka Kráľa č. 12, Lipany, IČO: 50 951 947, zastúpený štatutárnym zástupcom JUDr. Jánom Michňákom, o zaplatenie 15.620,91 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12Csp/64/2017-297 zo dňa 08.10.2019 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti.

Vo zvyšku napadnutej časti, t.j. vo výroku IV. o trovách konania m e n í rozsudok tak, že žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovaným v 1.a 2.rade v rozsahu 95,36 %.

P r i z n á v a žalovaným v 1. a 2.rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 99,84 % voči žalobcovi s tým, že o výške náhrady prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodne súd 1.inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 12Csp/64/2017 -297 zo dňa 08.10.2019 Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) o zaplatenie 15.620,91 Eur s prísl. rozhodol tak, že výrokom I. uložil žalovaným povinnom zaplatiť žalobcovi istinu v sume 15.620,91 Eur, zmluvný úrok 2,6 % ročne od 28.01.2017 zo sumy 15.620,91 Eur do 09.09.2019 vo výške 726,78 Eur, zmluvný úrok vo výške 2,6 % ročne od 09.09.2019 zo sumy 15.620,91 Eur do zaplatenia, úrok z omeškania v sume 8 % ročne od 28.01.2017 zo sumy 15.620,91 Eur do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Výrokom II. zastavil konanie v časti sumy 2.139,92 Eur. Výrokom III. žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Výrokom IV. priznal žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania vo výške 95,20 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Výrokom V. vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil súd prvej inštancie ustanoveniami § 261 ods. 3 písm. d) § 263, § 344, § 349 ods. 1, § 351 ods. 1, 2, § 369 ods. 1, 2, § 394 ods. 1, § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1,2,3 § 504, § 506 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“); § 121 ods. 3, § 511 ods. 1, § 544 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 145 ods.

1, 3, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); § 1, § 3, § 4 ods. 1 § 12 zák. č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania; § 3 Nar. vlády SR č. 21/2013 Z.z.; § 3 Nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z.

3. Žalobca podaním doručeným súdu na pojednávaní dňa 10.09.2019 zobral svoju žalobu v časti späť a poukázal na to, že žalovaní vykonali po podaní žaloby čiastočné úhrady dlhu v jednotlivých splátkach vo výške po 93,04 Eur a to v dňoch od 17.03.2017 do 17.06.2019 a to spolu v celkovej sume 2.139,92 Eur. Uviedol, že nasledovné platby započítal na úhradu zmluvnej pokuty vo výške 1.496,82 Eur a zostávajúcu časť vo výške 643,11 Eur použil ďalej na úhradu zmluvného úroku vo výške 277,72 Eur, následne zostávajúcu časť vo výške 365,39 Eur použil na úhradu úroku z omeškania vo výške 30,63 Eur a ďalšiu časť vo výške 334,76 Eur použil na úhradu zmluvného úroku vo výške 2,6 % ročne od 28.01.2017 istiny vo výške 15.620,91 Eur do 09.09.2019 t. j. vo výške 1.061,54 Eur po odpočítaní sumy 334,76 Eur zostáva uhradiť 726,78 Eur. Z toho dôvodu navrhol, aby prvoinštančný súd zastavil konanie, ak to nároku uplatňovaného titulom zmluvnej pokuty vo výške 1.496,82 Eur zmluvného úroku vo výške 277,72 Eur, úroku z omeškania vo výške 30,63 Eur, zmluvného úroku vo výške 2,6 % ročne od 28.01.2017 zistený vo výške 15.620,91 Eur od 09.09.2019 vo výške 334,76 Eur.

4. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie v časti o zaplatenie 2.139,92 Eur vzhľadom na procesný úkon žalobcu konanie zastavil.

5. Skonštatoval, že podľa čl. II. zmluvy fond sa zaviazal, že poskytne žiadateľovi podporu vo výške úveru 700.000,- Sk (23.235,74 Eur) pri základnej úrokovej sadzbe 2,6 % a doby splatnosti 30 rokov. Zároveň sa podľa čl. IV. žiadateľ zaviazal splatiť fondu celý úver so základnou úrokovou sadzbou vo výške 2,6 % na účet v banke, ktorý fond ako veriteľ oznámi písomne dlžníkovi do 45 dní odo dňa uzatvorenia zmluvy. Dlžník sa súčasne zaviazal, že dlh, ktorý sa skladá z úveru a úroku bude splácať pravidelnými mesačnými splátkami a to tak, že platba bude vykonaná vždy do 15. dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru. Podľa bodu 4.2. prvá až 359 splátka je vo výške 2.803,- Sk.

6. Podľa čl. VIII. bodu 8.4. v prípade, ak bol dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzvach. Veriteľ môže od zmluvy odstúpiť jednostranne aj v tých prípadoch, ak dlžník závažným spôsobom poruší zmluvu a to napríklad opakovaným nesplácaním úveru, porušením stavebných predpisov, zmenou stavby bez súhlasu veriteľa, zriadením záložného práva v prospech tretích osôb, zmenou vlastníctva bez súhlasu veriteľa a podobne. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade nesplnenia bodu 8.4. je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy, t. j. zo súčtu zostatku istiny a úroku a vrátiť na účet veriteľa istinu, zostatok úroku a bol poskytnutý nenávratný príspevok aj ten, v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi.

7. Podľa výzvy k úhrade zo dňa 08.07.2016 boli žalovaní v 1. rade a žalovaná v 2. rade informovaní, že ku dňu 08.07.2006 na sumu omeškaní s platením istiny, úrokov a úrokov z omeškania v celkovej sume 424,80 Eur a súčasne boli informovaní, aby v lehote do siedmich dní odo dňa doručenia výzvy túto dlžnú sumu zaplatili.

8. Podľa predloženej histórie pohybov na účte klienta žalovaného v 1. rade splátky žalovanými boli realizované riadne až do vkladov realizovaných v roku 2006 vtedy 4. mesiaci až 6. mesiaci nebola uhradená splátka, čím došlo k tomu, že nebolo uhradených 186,08 Eur. V nasledujúcom roku 2007 neboli uhradené splátky za 7. mesiac a následne od 10. 11. 12. mesiaca, naopak následne do roku 2008 boli uhradené splátky navyše pričom posledná splátka zo strany žalovaných bola uhradená dňa 29.11.2016 až došlo k odstúpeniu od úverovej zmluvy ku dňu 15.12.2017 z dôvodu omeškaných splátok vo výške 744,32 Eur. Žalobca ďalej uviedol, že vklady po odstúpení boli realizované dňa 19.01.2017 a to vo výške 93,04 Eur.

9. Žalobca ďalej preukázal, že odstúpil od úverovej zmluvy listom zo dňa 22. 12. 2016, ktorý bol doručený žalovanému 1. rade dňa 28. 12. 2016, z dôvodu porušenia čl. IV, ku dňu 15.12.2016 boli žalovaní v omeškaní s ôsmimi mesačnými splátkami, spolu vo výške 744,32 Eur. Žalobca informoval žalovaných, že dlžná suma pozostáva z nesplatennej istiny vo výške 15.620,91 Eur, nesplateného zmluvného úroku vo výške 277,72 Eur, nesplateného úroku z omeškania vo výške 30,63 Eur a zmluvnej

pokuty podľa čl. VIII bod 8.4. vo výške 1589,86 Eur, ktorú mali žalovaní uhradiť v lehote do tridsiatich dní odo dňa doručenia výzvy.

10. Súd prvej inštancie posúdil záväzkový vzťah medzi stranami sporu z uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru v zmysle ustanovení ako zmluvu o úvere, keď s použitím citovaného § 216 ods. 3 písm. d) ObZ, sa treťou časťou zákona: obchodné záväzkové vzťahy, spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov okrem iných i záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere. V čl. XII bod 12.3 zmluvy si strany ani nedohodli výlučne len tento zákon, ale predovšetkým ZoŠRB, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a príkladom najmä Občianskym zákonníkom. Preto sa posúdil záväzkový vzťah strán sporu v zmysle ustanovení ObZ.

11. Žalobcovi prvoinštančný súd priznal vyčíslený dohodnutý zmluvný úrok z nesplatenej istiny k 28.01.2017, prevzatia odstúpenia od zmluvy + 30 dní do zaplatenia.

12. Žalobca preukázal účinné odstúpenie od zmluvy v súlade s čl. VIII bod. 8.4 zmluvy podaním zo dňa 22.12.2006, ktorým oznámil žalovaným, že odstupuje od zmluvy z dôvodu omeškania so splatením 8 splátok napriek predchádzajúcim upomienkam a vyzval žalovaných na zaplatenie dlhu s vyčíslením istiny 15.620,91 Eur, nesplateného úroku 277,72 Eur, nesplateného úroku z omeškania 30,63 Eur, zmluvnej pokuty 1589,86 Eur v lehote 30 dní od prevzatia výzvy.

13. Súd prvej inštancie posúdil uplatnený nárok žalobcu v časti zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 1.589,86 Eur v súvislosti so spôsobom dojednania zmluvnej pokuty, či tento je súladný so zákonným ustanovením a má za to, že zmluvná pokuta bola medzi stranami dohodnutá v súlade so zákonom a dohodnutými podmienkami v zmluve v čl. VIII bod 8.4. V spore bolo preukázané, že žalovaní boli v omeškaniach úhradou splátok dlhšie ako 6 mesiacov, pre ktorý dôvod žalobca od zmluvy odstúpil. Dlhá suma istiny a príslušenstva predstavuje spolu sumu 1.589,86 Eur, z ktorej 10 % predstavuje žalovanú sumu zmluvnej pokuty. Žalobca však z tejto čiastky odpočítal sumu 93,04 Eur, ktorú sumu žalovaní uhradili po odstúpení od zmluvy o úvere. Žalobca tak titulom zmluvnej pokuty uplatňoval sumu 1.496,82 Eur v ktorej časti žalobu zobrať späť pre zaplatenie žalovanými, ako je vyššie uvedené po podaní žaloby.

14. Žalovaní sa dostali do omeškania s plnením celého peňažného dlhu aj po tom, čo uplynula doba 30 dní od doručenia poslednej výzvy žalobcu dňa 28.12.2016 a to dňom 28.01.2017. Preto prvoinštančný súd priznal žalobcovi uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania.

15. Žalobca v rámci príslušenstva navrhol priznať náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 414,62 Eur. V tejto časti prvoinštančný súd nepovažoval žalobu za dôvodnú, nejednalo sa o náklady spojené s uplatnením pohľadávky voči žalovaným, aj sám žalobca uviedol, že sa jedná o náklady spojené s odstúpením od úverovej pozostávajúce z odmeny za úkon právnej služby zástupcu žalobcu a režijného paušálu. Išlo sa o náklady spojené s úkonom žalobcu, ktorý síce vykonal vo vzťahu k žalovaným, avšak v dôsledku využitia jeho práva na odstúpenie od úverovej zmluvy v zmysle dojednaní dohodnutých medzi stranami sporu.

16. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil tak, že priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 95,20 %. Žalobca požadoval zaplatenie sumy 17.840,70 Eur (15.620,91 Eur + 277,72 + 30,63 + 414,62 + 1496,82). Priznaná mu bola suma 17.426,08 Eur. Úspech žalobcu činil 97,60 %, úspech žalovaných 2,4 %, čistý úspech žalobcu predstavoval 95,20 % (97,60 - 2,4).

17. Proti tomuto rozsudku a to vo výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti a výroku IV. o priznaní žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ nároku na náhradu trov konania vo výške 95,20 % podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. b), f), h) C.s.p. Poukázal na znenie ust. § 121 ods. 3 OZ: „Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.“, ako aj na § 9 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov a uznesenie NS SR, sp. zn. 3M Cdo 17/2010: „Na účely určenia výšky odmeny advokáta za ním poskytnutú právnu službu je rozhodujúci moment vykonania každého jednotlivého úkonu právnej služby, teda nie moment, keď advokát začal poskytovať právne služby.“. Uviedol, že v tzv. predsúdnom konaní vykonal len také úkony, ktoré boli nevyhnutné na účelne uplatnenie a bránenie práva žalobcu s poukazom na samotné znenie zmluvy (konkrétne článok VIII. bod 8.4.) ako aj ustanovenia zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu. Žalobca mal

za to, že v danom prípade bolo listinnými dôkazmi preukázané - samotnými odstúpeniami od zmluvy spolu s doručenkami (dôkazy označené a predložené spolu so žalobou), že mu vznikli odôvodnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným. Tieto náklady predstavujú odmenu advokáta, ktorý požadované právne služby riadne poskytol. Zaplatením tejto odmeny advokátovi zo strany žalobcu vznikli žalobcovi skutočné náklady spojené s uplatnením pohľadávky. V prípade uvedeného úkonu išlo o účelne vynaložené náklady na to, aby mohlo byť úspešne uplatnené právo žalobcu na súde. Z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobca uplatnil svoj nárok cestou príslušného súdu. Situáciu zavinili výlučne žalovaní. Preto nie je možné a spravodlivé od žalobcu požadovať, aby znášal náklady spojené s týmto postupom sám. Naopak je racionálnou a zákonnou požiadavkou žiadať prenesenie povinnosti na náhradu týchto nákladov na osoby žalovaných. Poukázal aj na judikatúru NS SR na uznesenie zo dňa 09. júna 2010, pod sp. zn. 3MOBdo/2/2010, z ktorého citoval: „Príslušenstvom pohľadávky sú aj vynaložené náklady na odmenu za právnu službu poskytnutú mimo súdneho konania v súvislosti s uplatnením pohľadávky.“ Ohľadom trov konania žalobca poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 17. októbra 2011, pod sp. zn. 7Cdo/129/2011, z ktorého citoval: „ustanovenie § 142 ods. 1 OSP vyjadruje povinnosť súdu priznať účastníkovi konania, ktorý mal vo veci plný úspech, plnú náhradu účelne vynaložených trov konania voči účastníkovi, ktorý nemal vo veci úspech“. Žalobca mal za to, že súd nesprávnym výpočtom priznal žalobcovi proti žalovaným náhradu vo výške 95,20 %. Mal za to, že matematickým výpočtom bol na základe rozsudku prvoinštančného súdu a priznaného nároku úspech žalobcu vo výške 97,68 % a úspech žalovaných vo výške 2,3 %, t.j. čistý úspech 95,38 % (97,68 - 2,3). Súd mal preto pri výpočte pomeru úspechu, resp. neúspechu z neho vychádzať a priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Navrhol rozhodnutie v napadnutej časti zmeniť a priznať žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 414,62 Eur a trovy konania vo výške 100 %.

18. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu vyjadrili. Uviedli, že už počas konania sa vyjadrili k vyčísleniu trov konania, ktoré je nadsadené a s rozhodnutím súdu prvej inštancie súhlasia. S právnym zástupcom žalobcov prebieha jednanie o dohode o uznaní dlhu a žalovaní už na základe tel. rozhovoru splácajú svoj záväzok v dohodnutých mesačných splátkach 200,- Eur. Na základe uvedeného navrhli rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdiť.

19. K vyjadreniu žalovaných sa vyjadril žalobca. Žalovaní vo svojom vyjadrení poukázali len na skutočnosť, že už počas konania pojednávania sa vyjadrili k vyčísleniu trov konania, ktoré je podľa ich slov „nadsadené“. Rovnako poukázali na skutočnosť, že s právnym zástupcom žalobcu rokujú o dohode o uznaní dlhu. Žalobca mal za to, že v danom prípade bolo listinnými dôkazmi preukázané - samotnými odstúpeniami od zmluvy spolu s doručenkami (dôkazy označené a predložené spolu so žalobou), že žalobcovi vznikli odôvodnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným. Tieto náklady predstavujú odmenu advokáta, ktorý požadované právne služby riadne poskytol. Zaplatením tejto odmeny advokátovi zo strany žalobcu vznikli žalobcovi skutočné náklady spojené s uplatnením pohľadávky. V prípade uvedeného úkonu išlo o účelne vynaložené náklady na to, aby mohlo byť úspešne uplatnené právo žalobcu na súde. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3MOBdo 2/2010 zo dňa 09.06.2010, z ktorého citoval: „Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú najmä trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj v predsúdnom štádiu, pričom sa jedná najmä o náklady, ktoré priamo súvisia s uplatnením pohľadávky. Tieto náklady sa musia týkať splatnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania.“ Žalobca odvolací súd upozornil aj na skutočnosť, že so žalovanými uzavreli dňa 16.04.2018 dohodu o obsahu zmieru, ktorým žalovaní uznali nárok aj v časti nákladov spojenými s uplatnením pohľadávky. Vzhľadom na uvedené trvá žalobca na svojom nároku, ktorý žalovaní uznali v plnom rozsahu. Rovnako mal žalobca za to, že súd nesprávnym výpočtom priznal žalobcovi proti žalovaným náhradu vo výške 95,20 %. Žalobca mal za to, že rozhodnutie súdu sa javilo v dotknutých častiach ako zmätočné. Uviedol, že zástupca žalovaných súd informoval ohľadom jednania o dohode o uznaní dlhu s právnym zástupcom žalobcu. K tomuto poznamenal, že uvedená dohoda sa týka len nároku, ktorý priznal rozsudkom prvoinštančný súd Prešov dňa 08.10.2019. Dohoda aj napriek tomu, že bola zástupcovi žalovaných doručená dňa 26.11.2019 nebola doručená právnomu zástupcovi žalobcu podpísaná. Žalobca si uplatnil trovy právneho zastúpenia v sume 47,62 Eur s DPH.

20. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku III. a IV., ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p.,

bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke dňa 22.04.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo vzťahu k výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti nie je dôvodné a vo výroku IV. čiastočne dôvodné je.

21. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Keďže odvolanie nebolo podané proti výrokom I., II. a V., rozsudok v uvedenej časti nadobudol podľa § 367 ods. 2 CSP právoplatnosť.

22. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

23. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie v napadnutej časti bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

24. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa nižšie uvedené.

25. Ohľadom žalobcom tvrdenej skutočnosti o dohode o uznaní dlhu zo dňa 19.04.2018, odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd dňa 18.07.2019 zamietol návrh na jeho schválenie, keďže návrh nebol v súlade s hmotnoprávnymi predpismi. Nebolo zo strany žalobcu preukázané ako boli započítané platby na úvere ktoré boli realizované respektíve či boli všetky započítané a teda, či je uplatnená pohľadávka dôvodná v celom rozsahu. Rovnako tak neboli vyčíslené ani trovy konania, ktoré boli súčasťou návrhu na schválenie zmiernu.

26. Za náklady súvisiace s uplatnením pohľadávky označil žalobca len náklady spojené s odstúpením od zmluvy. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že sa jedná o náklady spojené s úhradou právnej služby zástupcu žalobcu a režijného paušálu, pričom sa jedná o náklady spojené s úkonom žalobcu, ktorý síce vykonal vo vzťahu k žalovaným, avšak v dôsledku využitia jeho práva na odstúpenie od úverovej zmluvy v zmysle dojednaní dohodnutých medzi stranami sporu. Skutočne sa musí jednať o náklady, ktoré sa týkajú zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Iba výnimočne môžu byť náklady spojené s uplatnením pohľadávky totožné s trovami súdneho konania. Zásada účelnosti je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti a z ústavnoprávneho princípu proporcionality chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Náklady vzniknuté právnym zastupovaním pri skutkovo a právne jednoduchom odstúpení od zmluvy nemožno považovať za náklady účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením pohľadávky. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobu aj v uvedenej časti zamietol.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu je tu aj iný dôvod na zamietnutie žaloby v tejto časti. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom žalobcu, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky pred

začatím súdneho konania majú povahu príslušenstva pohľadávky v zmysle ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože príslušenstvom pohľadávky sú aj náklady spojené s jej uplatnením, vrátane nákladov súdneho konania. Pokiaľ by sa teda jednalo o výzvu na úhradu pohľadávky, nie samotné odstúpenie od zmluvy, mohla by byť žaloba v tejto časti úspešná. Náhrada nákladov spojená s uplatnením pohľadávky u dlžníka v predsúdnom spore pre veriteľa, ak tieto náklady zaplatil právnomu zástupcovi predstavuje škodu. Túto škodu je povinný nahradiť dlžník veriteľovi z dôvodu nie včasnej úhrady pohľadávky, pretože ak by bola pohľadávka zaplatená v čase splatnosti, žalobcovi by škoda nevznikla. Z výroku rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, konkrétne z bodu I., že žalobcovi bol priznaný od žalovaných v 1. a 2. rade aj úrok z omeškania v sume 8 % ročne od 28.01.2017 zo sumy 15.620,91 Eur do zaplataenia. Ročne sa jedná o sumu cca 124,97 Eur. Za čas od 28.01.2017 do rozhodnutia odvolacieho súdu, teda za 5 rokov by predstavovala 624,80 Eur, teda viac ako bolo žalobcom požadovaných 414,62 Eur. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie ust. § 519 Občianskeho zákonníka, teda že právo veriteľa na náhradu škody spôsobenej omeškaním dlžníka nie je dotknuté; pri omeškaní s plnením peňažného dlhu možno však náhradu škody požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania.

28. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti potvrdil.

29. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

30. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), napr. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

31. Podľa ust. § 255 ods. 1, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa ust. § 255 ods. 2, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

33. Civilný sporový poriadok vo vzťahu k trovám konania upravuje dve skutkové podstaty. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípade, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 C.s.p. Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná.

34. Pomer úspechu je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania. Ak žiadna zo strán nemala v spore plný úspech, má každá z nich úspech čiastočný, t.j. každá zo strán sporu je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Vzhľadom na absenciu ustanovenia obdobného § 143 ods. 3 OSP môže ísť pri prevažnom úspechu aj o neúspech v pomerne nepatrnej časti. Ak sa v spore navzájom vyvážia úspech a neúspech, náhrada trov sa spravidla neprizná žiadnej zo strán sporu. Na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má teda zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Priznanie náhrady trov konania však môže ovplyvniť aj ďalšie skutočnosti, napr. závislosť rozhodnutia o výške plnenia od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

35. Vo všeobecnosti platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Pomerne rozdelenie trov je jednak odrazom reálneho výsledku sporu a jednak predstavuje prevenciu, aby strany nežalovali viac, ako im podľa hmotného práva patrí. Nakoľko niet žiadny rozumný dôvod, aby si strany v prípade čiastočného úspechu nahradili trovy konania navzájom,

časť, ktorá sa prekrýva, sa odpočíta. Zásadne teda platí, že sa určuje najskôr pomer úspechu a neúspechu v spore a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa vynaložené trovy, a to u strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu.

36. Možno prisvedčiť žalobcovi, že súd prvej inštancie nesprávne vypočítal pomer úspechu a neúspechu vo veci. Odvolací súd dospel k záveru, že v prípade výroku o trovách konania bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť v zmysle § 388 C.s.p. a rozhodnúť o priznaní náhrady trov konania žalobcovi vo výške 95,36%, keďže súd prvej inštancie dospel na základe výpočtov k nesprávnemu výpočtu náhrady trov konania.

37. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. Keďže žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní, naopak odvolaniu žalobcu nebolo vyhovené, žalovaným vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi vo výške 99,84%. O výške aj trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, vydaným súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 C.s.p.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.